

რედაქცია: სოლოლაკზე, ბაღის ქუჩაზე, მ. შადინოვის სახლში, № 33.

ხელის-მოწერა მიიღება რედაქციაში. ბარეში მცხოვრებთათვის: Въ Тифлисъ. Въ редакцію „Дროზა“.

გაზეთის ღირს: მთელის წლისა — 8 მ., ნახევარ წლისა — 5 მ., სამის თვის — 3 მ., ერთის თვისა — 1 მ.

ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

დროშა

ჟოველ დღე მრუაბათს გარდა

შანი განცხადებისა: ღირს ასო-

გებით ასოზე 1 კაპ., წყაულობის ცი-
ცეროთი — 5 კაპ., წაჭრით — 4 კაპ.

რედაქციას უფლება აქვს გა-
სწოროს და შეაშოვოს დასაბედათ
გამოგზავნილ სტატიას. დასაბედა-
თი სტატიები პეტროს არ დაუბრუნ-
დება.

ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

შემდეგი ნომერი „დროშისა“
დღესასწაულის გამო გამოვა სამ-
შაბათს, 28 აპრილს.

ნახევარი წლის ხელის-მოწერა

„დროშაზე“

მიიღება რედაქციაში — ბაღის (სადო-
ვის) ქუჩაზე მ. შადინოვის სახლებში,
№ 33

შალაქს გარეშე მცხოვრებთა ამ აღ-
რესიფ უნდა დაიბარონ გაზეთი: Въ Тиф-
лисъ. Въ редакцію газ. „Дроша“.

შანი ნახევარ წლის გაზეთისა, ე. ი.
1 ივლისიდან წლის დამლევამდინ, გაგ-
ზავნიტ — ხუთი მანეთი.

ტელეგრაფები

(ხალხა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

პერლინი, 22 აგვისტოს. (4 სექტემ-
ბერს). დღეს დილით, 7 საათზედ, იპვე-
რატორი შოლველში მსვლელობით გაემ-
გზავრა ალექსანდროვოში ხელმწიფე
იპვერატორის სანახავად.

პენა, 21 აგვისტოს. (4 სექტემბერს).
ჩერნოგორიის თავადი ნიკოლოზი დღეს
აქ მოვიდა.

პეტერბურლი, 21 აგვისტოს. *Journal*
de St.-Petersbourg-ში სწერენ, რომ
დენერალი ტერ-ლუკასოვი დანიშნულია
გარდაცვალებულის წახარეის მაგივრად.

პეტერბურლის ბირჟა, 21 აგვისტოს.

(ხალხა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

ბანკის ბეღეთები:	მან. კაპ.
პირველი გამოცემის	95—
მეორე — — —	93—37
მესამე — — —	93—50
მეოთხე — — —	93—37
აღმოსავლეთის პირ.	92—
აღმოსავლეთის მეორე	91—87
აღმოსავლეთის მესამე	—
ოქრო, 1/2 იპვერალი	7—86

თფილ. თავად-აზნ. ბანკის
გირაოს ფურცელი —
შინაგანი 5% სესხის ბილიტები

პირველი სესხის —	233—
მეორე სესხის —	233—

1 მანეთი ღირს:

ლონდონი — —	25—12 პენსი
ბამბურლი — —	127—25 ცენტი
პარიჟი — — —	214—25 სანტიმი
მენა — — —	264—25 კაფენიგი
ბავკასიის კერასინი — —	—

საქართველო

დღიური

* * * „თბილისის მოამბეში“ აცხადებენ,
რომ ამ წლის 3 მსკენისთვის საზაფ-
ხულო თეატრში დაიწყება წარმოდგენები
სომხის სამუდამო ტრუპისათვის, რომელ-
შიაც მონაწილეობას მიიღებენ სტამბო-
ლიდან ახლად მოყვანილი არტისტები.
ტრუპას შეადგენს 19 პირი: 5 ქალი
და დანარჩენი ვაჟები.

როგორც ამბობენ, ამათ ყოველ თვე-
ში ხუთ-ხუთი წარმოდგენა ექმნებათ.

ამ დროდამ (უფრო ადრეც: 1 მსკე-
ნისთვის) ჩვენი ქართული ტრუპაც
შეუდგება თავის მოქმედებას; მაგრამ
ჯერ საჭიროდ არ რაცხს ეს ტრუპა
გამოაცხადოს, რას და როგორ აპირე-
ბენ, ვინ არიან, და რა დენნი, რა აკეთეს
აი მოგზავრობაში (იტყვიან: „რა ვაქე-
თეთ და წარმოდგენები გექონდა აქა-
იქაო!“ ამარა), რა ეჭივრებათ და რა
იშვლები აქვსთ და სხვა?!

ჯერ ჩვენ ვიცით მხოლოდ, რომ
ხუთი-ექვსი პირი შეკრებილან, რამდენ-
ჯერმე წარმოდგენები ჰქონიათ და 1
მსკენისთვისისთვის წარმოდგენას აპირე-
ბენ!!

* * * ამავე გაზეთში ვკითხულობთ ერთ
საყურადღებო ამბავს, რომელსაც საჭი-
როდ ეხებათ ვაღმობებელთ ჩვენს გა-
ზეთში:

„გაზეთ „მოღოს“ სიტყვით, აღმინის-
ტრაციას წარედგინა განსახილველად
შუა-მავლობა ნება-დართვისათვის, რომ
დააარსონ საზოგადო სადგომები იმ სა-
ხელმწიფო გიმნაზიებისა და პროგიმნა-
ზიების მაგივრებისათვის, რომელთ
მშობლები სხვა ქალაქებში ცხოვრობენ.
პირველი სადგომების გაშენებით სახეში

აქვსთ მოსპონ ის სიძნელე და გაჭირება
რომლებსაც ითმენენ კერძო სადგომებში
მყოფი მოსწავლეები.

ამ საზოგადო სადგომებში ყურის
მგდებლობათ მოსწავლეებს ყოვლობათ
ზედამხედველი, ურომლოთაც ახლა კერ-
ძო სადგომებში მოსწავლეები ხშირად
ცუდ და მავნებელ გავლენის ქვეშ იმ-
ყოფებიან.

როგორც ვიცით, — უმეტეს „თბი-
ლისის მოამბე“ „ჟოველ წილობით“ აგ-
ვისტოლამდე იწყებენ თბილისში მოგ-
რობას სხვა და სხვა სასწავლებლების
მოსწავლენი, რომელნიც განსაკუთრებით
ღარიბები უქონლობისა და სიძვირის გა-
მო სადგომებისა ხშირად 4—5 და მე-
ტიც გრავლებიან უბრალო ქუჩიან და
ნოტიო ოთახში სადმე ქალაქის ბოლო-
ში, თუ როგორი ცუდი გავლენა აქვს
ამგვარ ცხოვრებას მოსწავლეების ჯან-
მრთელობაზედ და გონებით და ზნეო-
ბით განაწილდ, ეს ყველამ ვიცით. ამ
გვარ ყმაწვილებს ხშირად, თავის უფალ-
დროს, შინაური მოსამსახურის თანამდე-
ლობასაც ასრულებინებენ: ფეხსაცმელებს
აწმენდინებენ, ოთახს აგვეყვინებენ, სამო-
ვარს აღდგენინებენ, ბაზარში სხვა და
სხვა რამეებისთვის არბეყინებენ და სხვ.

და აი ამანდ და ამისთანა რამეზედ
უნდა მიაქციოს ყურადღება ზოგიერთმა
ჩვენმა ლმობიერმა, ყრმათა ზედა მფარ-
ველობის საზოგადოების დამაარსებლებ
მა, როგორც უფ. პეტროვმა და კოპკ.
ნაცვლად იმისა, რომ მთელი ქვეყნის
მზრუნველობას ჰფიქრობენო! აი ყმაწ-
ვილები, რომლებიც საჭიროებენ დაზ-
მარებას, ყურის გდებას და მზრუნვე-
ლობას!

„დროშის“ კორესპონდენცია

მიზიუილამ, 22 აგვისტოს. ჩვენი ხალ-
ხი, ე. ი. ქართველობა არისტოკრატიუ-
ლი მიღრეკილებისა; იმას თავათვე ეთა-
კილებოდა დუქანში ჯდომა, ამის გამო
ვაჭრობა და სხ. მის გვარი საქმეები
ეჯავრებოდა და ეთაკილებოდა. ეს იყო
მიზეზი, რომ მთელი მაზრის ეაჭრობა
ჩაყარდნილი აქვს ხელში ერთ ხალხოს-
ნობას. მაჭრობა მის გვარი სამოქმედოა
რომ, ნამეტნავთ ჩვენ ში, მოვაჭრეები
ცდილობენ ცოტაოდენი თავნით უმე-
ტესი სარგებელი იზოვნონ; იანუ ფასიანი
საქონელი ძვირ ფასოვნებით გაასაღონ.
ამ გვარად ისინი, ვინც ეაჭრობიან სა-

ქონლის ასაღებად მიდიან, ძრიელ შევიწროებაში ჩააგდეს აქაურმა მოვაჭრეებმა აღრევ.

დაბალი ხალხი ამ შევიწროებას ვერა გრძნობდა, რადგან მისთვის არ ეცალა, როდესაც მარჯვენა ხელი ხმაზე ეჭიდა და მარცხენა დამბახზე. მაგრამ განათლებულ და შემძლე პირებს ამ გვარი ბოროტ-მოქმედება აქაური ვაჭრებისა მალე შეუმჩნევიათ და მასვე ქაძს, რამწამს ომიანობის აღიქმით გაათავეს და შიშიის ხალხი დაადგა ჩვეულებრივ მიწის შემუშავებას, მაშინ ვისაც შეეძლო, ეცადა, რითმე გამოეხსნა ეს მიწის შმრომელი ხალხი ამგვარ შევიწროებებიდან: ისინი თვალ-და-თვალ ხელადნენ, რომ მიწის პროდუქტები, ნაწარმოები მაზრის მცხოვრებლებისა ვაჭრების ხელში ფასში ძრიელ ეცემიან და მით მარტო ვაჭრები სარგებლობს და უმეტესობა კი ღარიბდება. მართლაც და უფლის გლეხკაცობას რაც რამე გამოსავალი მიწისა ჰქონდა, თავის სხვა გვარი საჭიროების დასაკმაყოფილებლათ, იძულებულნი იყვნენ გაეყიდნათ სიღნაღურ ვაჭრებზე, რადგან სხვა გზა გასაღებისა არც სადმე ჰქონდათ და არც იცოდნენ.

სიღნაღური ვაჭრებიც ისე იღებდნენ გლეხ-კაცობის გამო ნამუშევარს, როგორც ნებადართ, — რის გამოც იგინი, ვაჭრები მდიდრდებოდნენ და გლეხკაცობა კი ღარიბდებოდა.

როდესაც ლუბერნატორათ დაუნიშნათ თ. ანდრონიკოვი, ივან მალხაზიჩი, იმას შეუმცნევია ეს უწყობა და გაიძ-

ვერაობა სიღნაღურ ვაჭრებისა და ამისათვის მოუსურვებია, რომ უფლის ხალხმა. (მიზიყელებმა) ვაჭრობას ხელი მიჰყონ და მით მთელი უფლი დაიხსნან სიღნაღურ ვაჭრების ბატონობიდან. ამის ფიქრით რჩევა მიუცია ნუკრიანის, მალაროს და ზატორის ხალხისთვის, რომ სიღნაღს მიწერებულიყვნენ, იმ პირობით, რომ სასოფლო საქმისათვის თავი დაენებებინათ და ვაჭრობა დაეწყათ და გასამხნეებლათ მიუნიჭებია ნათთვის პრივილეგია, — ათ წლამდის უსაყვედურათ თავიანთ მამულების ხმაურება. ხალხი თავის ლუბერნატორის რჩევას დაჰყოლია და გამოუცხადებიათ ამ გვარი სურვილი. მ. სოფლები დაუპლანავათ, ნუკრიანში დასახლებულან საქალაქო წესით, აქ ერთი მთავადიშელიც გადმოასხლებულა. მასუდა დრო და ჟამი; მიწერილ ხალხს უცხოვრია თავის მამულებში, არც ვაჭრობა უწყეა და არც სოფლოური ცხოვრება მოუშლია. შექტესობა კი დღი-დღიურ მუშაობას მიჰყოლია.

სიღნაღლებს მაინც უსარგებლონათ ამ ხალხის მიწერით: თითონ ბატონის ალაგი დაუჭირათ და ამ მიწერილ ხალხისთვის ლაქაობა ჩაუბარებიათ: თუ რამე საბეგრე მოუნდებოდა სიღნაღს: ან შეშა, ან ურემი, ან ცხენები — მაშინათვე ამ ახლად მიწერილობისაკენ გამგზავრდნენ და ეხლაც ისე სჩადიან. ცალკე — ხელა პირთ ეს გაიძვრაობა სიღნაღლებისა ვერ შეუტყვიათ, შეუმცნევიათ მარტო ცხერისა და ძროხის პატრონებს და მისთვის მოულაპარაკ-

ნიათ, რომ ესთხოვთ მთავრობას, რათა ჩვენ ისევ ისე სასოფლო ხალხში ჩაგვწირონო. ამაზე მთავრობა დათანხმებულია და მოუხდენია მეორე გამოძიება. ამ გამოძიებაზე დასწრებია უმეტესობა „მეჯორეებისა“. (მეჯორეებს აქ უწოდებდნენ იმ მარტო ხალხსა, რომელთაც მარტო ერთი ჯორი ჰყავთ. მზადებიან იგინი არტელით შემასა, ქეშას, კრამიტს, ავურსა და სხ. სიღნაღში უდგებიან სიღნაღელებსავე შევირებათ და ისე ცხოვრობენ). ამ უმეტესობას უარი გამოუცხადებია და გამოუტყვამს სურვილი, რომ მოქალაქეთ დარჩებიან.

ამ ნაირათ ნუკრიანი, ნახევარი მალარო და ზატორი მიეწერა სიღნაღს. სიღნაღელებისათვის ძრიელ სასიამოვნოა ხელქვეითები იშოვეს, მაგრამ თითონ ეს ხელქვეითები რომ არ დაფიქრებულან ამ წინაუხედავ ქცევაზე — მას ლაპარაკი აღარ უნდა!

ამათ იმისი სიხარბით მოუვიდათ ამ გვარი წინაუხედაობა, რომ იფიქრეს, ვითომც მამულებიც ხელში გვეჭარება და ხარჯიც ნაკლები გვექნებაო. ის კი არ იცინ, რომ მათი მოაზრება სულ უკუღმა საქქეს გაჩვენებს: მამულები ხომ ჩამოართვეს, და ამ მამულების ჩამოართვეას ის მოსდევს, რომ ქირათ მიეცემა იმას, ვისაც მომეტებული ფული აქვს. მე ვამბობ მინდვრის მამულებზე — სახნავ — სათეს და საძოვარ მაჰულებზე: ეს მამულები გამოეცალათ ხელიდან. რასაკვირველია სიღნაღელები საცოდავ ზატორ — ნუკრიანელებზე

ფელტონი

ახალსიხილვან.

მხედვედი, რომ მრავალნი პირნი, მამანი და დედანი თვალთაგან დეპა-ღვად ცხარე ტრემოს აღენდნენ თავიანთ წინა-პართ წაიწყებულ და წამიწებულ სამარს. ამათში ერივნენ სხვა-და-სხვა სოფლებითგან მოსულნი მესხ-მაჰმადიანები. მსენი რომ ხელადნენ თავიანთ მოძმე ქრისტიანთ ამგვარ მგლოვარე ყოფა-ქცევას, თითონაც გული უჯდებოდათ, მწუხარენი თვალს თვალში უყრიდნენ და ეუბნებოდნენ გულითგან გულში: ჰა, რა ცუცხლიც თქვენ გვიღებათ და გწვამსთ გულსა, ძმანო, ისივე ცუცხლი ჩვენც გვინთია გაუქრობლად სულში! მართი ვართ ჭირში და ღმრთიშვიცა, როგორც დღემდის, ეგრედ ამის წაღმართ უკუნისამდე ვიქმნებით!.. წირვა დასრულდა. მრავალთ სანუგეშოდ მიცვალბებულბეს პარაკლისი გარდაახდენინეს. მათ მალეღ მაჰმადიანს ეკითხე: რისთვის მოსულხარ, ძმარ? და მომიგო; „მეირამ ანასთვის სანთლები მქონდა და შეთქმული და დაუნთოა!“

მაშ მორდი და ნუ იტყვი: „წყალი თავის ძველ ნაკვლევს არ დააგდებსო“,

ანუ „კედლითგან გადმოვარდნილი კუთხიანი ქვა, ისევ კედელზედ დაიდებაო.“

იყო შესაფერი ღმრთი, სიხარული, თამაშობა და კარგი დროებისა გატარება.

მე ამ ეკკლესიის სამხრივ კარის ქუდზედ ზედ წარწერების გარდმოწერას შეუდექი, როგორც ამას წინათ „ღროებაში“ აღუთქვი პატივცემულთ მკითხველთა. აი ასრე აწერია:

„სახელითა ღმრთისათა, მე მქრამან ბაბრუცას ძემან შევმოსწირე რკ. ბოტიანტი (120 ვერცხლი) და საფქველს ვად (საქველოდ) გაძევეთოს საუკუნე აღაპი, პირველს დღესა წაუღოსა აღესებოსა დღესა (აღდგომა დღესა); ვინც ეს გაგებული შეცვალოს, კრულმცა არა ღმრთის პირით, ქ. სახელითა ღმრთისათა შეწვევითა წმიდისა ღმრთის მშობლისათა, წმიდისა საბაოთა, მე იოანე სულ-კურთხეულო ლღვასა შეიღმან, დაუჭირველმან, სრულსა ცნობასა ზედა მყოფმან მოვახსენე (შეესწირე) წმიდასა საბას პატრონს ციხის-ჯვარელს, მამული ჩემი დაუკლებლად, ციხითა, წყლითა, ეკკლესიის ტყით, ჭალით, სეფეთ-ყანით, ვენახით, წისქვილით, ყოვლისფრით; არავინ მაცილობელმან მამისა ჩემისანმან, რაცა დაეწერა მედად (საზღვრად) იმეჭმრავათლებდე (საიჭოდ ხდიდეს) ზეითის თვისგან კიდე ზვარნი მიწანი არ დამაკლენ

პატრონმან მონასტრისამან მონაწილე-მან; ვინც მამული ჩემი წმიდასაბას დააკლოს, ჩემთამცა ბრალთა ზღვევს საბას ორგულებასა შიგან, სხვანი ამისნი მეტია, რაც დაწერილა (თუ სხვა რამე დაიწეროს) ყოველი მეტია, ზემო რომელი კართა ზედა დამიწერია, აღაპი გვიკეთოს საუკუნოდ, ვინც შეცვალოს, კრულმცა არს ღმრთის პირით. შეფლო ღმრთო, შეიწირენ კარნი ესე, ვითარცა მწვლილნი ქვრივისანი მწირისა ზიოვრი მალისაგან, შეუნდენ ღმერთმან.“

ამას იქით სწერია: „სრულ იქნა საყდარი ესე საძირკველით ყოვლითა ხელითა ფარელის ძისათა.“ მოკოლას ქვემოდა აწერია: „ფრთა“, თქმა არის ქა-რონიკონი ფარი ყოფილა; 1200 წ. კვალად წაშლილ ამომტვრეულ ნაწერებში მოხსენებულია ბირკლადბექი მანდატურთ ხუკესი და მერმე სარქის სამცხის სპასალარი. სარგისი იყო რუსუდან დედოფლის ძის ღვით მეფის ქაძა: „და მეფე დავითმან აჩინა მხედართ მთავრად სარგის ჯაყელი, კაცი მხნე შემპართებული და მრავალჯერ გამოცდილი და სახელოვან ქმნილი წყობათა შინა, ტანითა ახოვანი, ხელოვნად მბრძოლი ცხენსა ზედა, მხნე მოისარი, საჩინოდ ნადირთა უკოამლოდ მსრვოელი; და მისა მინდობილ იყო მეფე ღვით: რამეთუ ერთგულებაცა დიდი აქენდა მე-

შედიდრები არიან, ისინი აიღებენ იჯარით და იმათზედვე—ე. ი. მალაროვლებზე, ნუკრიანელებზე და ჭოტარელებზე—გააქარავებენ. ამ გვარ განწყობილებას ის დასკვნა ექნება, რომ ძროხა და ცხვარი ამ სოფლებებისა სრულებით გათავდებდა და ხალხის სიმდიდრეც დაეცემა. ბარდა ამისა—ველარც ხენა—თესვას—ლა მიჰყვებიან, რადგან ქირის ძლევის ვერ აუვლენ და ამ ხელობასაც თავს დაანებებენ. რადგან ქართული კაცი სხვა გვარ საქმობისთვის მოჰზადებული არ არის და არც ებიტნაება რამე სხვა, ამ მიწიერი სოფლების მცხოვრებლები იძულებული ხდებიან უსაქმოთ ეთრ-ვონ და უცადონ შარა-გზას გამვლელ და გამომვლელს.

მართლაც და საკვირველია: მთელი „შემსკაია სტრაჟა“, ჩათრობა და იასაულობა—სულ ამ სოფლებიდან არის გამოსული. რასაკვირველია, ამით მომავალი არ აქვთ: შეჰყურებენ დღი-დღიურ შემოსავალს, ეჩვევიან უსაქმობას, გაურ-ჯელობას, გარყვნილობას და დასაჯრე-ბელი იქნება ვსთქვით, რომ აღრე თუ გვიან ამ ახლად მიწიერი სოფლებითა მცხოვრებლები უნდა ისე გადაიკარგნენ, როგორც ძველებური რომაელები. ჩაფა-რი, რომელსაც თავის უფროსის ცხვირ-პირს ცქერაში თვალები აქვს დაჩხტილი, უკან რბენაში მუხლები დაწყვეტილი, რომელიც მოგლის ყოველ ჟამს მუქათა კუჭის ავსებას; ყველას ჯიბეში შეჰყუ-რებს, ერთ გაძლიანზე თავის სინილის და კაცურ ღირსებას ჰყიდის,—ვერ მოგვეცემს მხნე და გამარჯვებულ ჩამომავ-

ლობას. მგრეთვე მევირეები არიან, იმ განსხვავებით, რომ მგონი ცოტათ—თუ ბევრათ შრომობენ მაინც, თუმცა მათი შრომა ვერ აკმაყოფილებს მის სახლს... მაშასადამე აქედანა სჩანს, რომ მამუ-ლების ჩამართმევა მალარო—ნუკრიან—ჭოტარელებს უდროვით საფლავს უთხ-რის!

მეორე მათი შეცდომა იმაში მდგო-მარეობს, რომ ვითომც ხარჯი ნაკლები ერთმეოდნეს. მსეც ტყუილია. მართალია ჩვენი ხალხი ყოველთვის მოჩივარია, ვითომც ძრიელ შეწუხებულები იყვნენ ხარჯისაგან, მაგრამ არც სიღნაღელებს აკლიათ. სახელმწიფო ფულის გადახდე-ვინების გარდა, ბეგარას ძრიელ ერიდება ჩვენი ხალხი, ძრიელ ერიდება ჩაფარს და იასაულს. ია როდი იცინ, რომ ხარჯი თუნდა გზირს გამოურთმევია, თუნდა სიღნაღურ სქელ დებუტატს. ბეგარა ეხლადა აქვთ: შეშას ეხლაც სთხოვენ, გზებს ეხლაც აკეთებინებენ, ბეგარაზე ეხლაც ეძახიან! იმ განსხვავე-ბით, რომ თუნდა მე წავსულვარ ბეგა-რაზე, თუნდა ჩემის ფულით კაცი დამი-ჭერია.

ბარდა ამისა, რატომ არ იცინ, რომ ქალაქს უფრო მომეტებული ხარჯი უნდა, ვიდრე სოფელს ხალხს; ქალაქს ბევრი რამე უჭირს, ურომლოთაც სო-ფელი გაუჭირებლივ გამოდგება. ქალაქს უნდა ფარანი, დაგვილი ქუჩები გა-სუფთავებული გზები, ქეით-დაფენილი; იმას ეჭირება კარგი პოლიცია და სხ. მსენი სულ ქალაქს აწევს ხარჯათ. მა-შასადამე, სოფელს ხალხს ჩვენ ნუყ-

რიანელ—ჭოტარელებზე ნაკლები ხარ-ჯი არ ექნებათ!

სხვა რა არაფერი... **მალაროვლი** იფიქრეს ამ უბედურებმა, რომ რაც რამ პაწა ფანჯარები უბჯენიათ თავის შესაფრათ, სულ სიღნაღელებს დარჩე-ბათ. სიღნაღელი გაუზდება ნათლის-შა-მათ, ასესხებს ორ თუშანს, აქვევს ოც თუშანზე და გამოიყვანს ცარიელს, თუ რამე აბადია: გაუყიდის ქათამს, ძაღლს, საქონელს, ვენახს, მამულს, სახლს, ჭერს, ტანისამოსს: ქამარს, ჩოხას, ცა-ლის კაბას და სხ. მაგრამ სოფლის ხალხს კი ამას ვერ უზმენ კანონით.

მართი სიტყვით, თუ ამათ არაფერი არ ეყურებათ და „მევირეები“ და ჩაფ-რები ვერას შეისვენენ, ჩვენის აზრით, ძრიელ სასარგებლო იქნებოდა, გაანთა-ვისუფლონ მართო ისინი, ვინცა სთხოვა ქალაქში ჩაწერა არ მსურსო!

მალაროვლი.

განცხადებანი

საჰმადილო ბალი

და
ელემენტარული ზოგადი.

სოლოლაკზედ, მელიამინოვის ქუჩა-ზედ, თ. ამატუნის სახლებში.

ფისა... ამათვე ჟამთა შინა განდიდნა სამცხის სპასალარი და მეჭურჭლეთა უ-ხუცესი სარგის ჯაყელი და ძე მისი ბექა, რომელნი მთავრობდნენ სამცხესა. ხოლო საქმენი სარგისისანი ზემო აღ-გვიწერიან და აწ ვახსენოთ ძე მისი ბექა. ხოლო იყო ესე ბექა ტანითა ახლან, ფერთა ჰაეროვანი, თმითა, თვალთა გრე-მა და შეენიერა ბექ-მკერდითა სრულ და ძალითა ძლიერ, ომისა შინა მხნედ მბრძოლ, ცხენსა ზედა მხნედ მოისარი, ნადირთა მსერელ ხელოვანი, გონებითა ფრთხილ, მაშენებელი ქვეყანათა, ეკკლე-სიათა და მონასტერთა, ღვთის მოსაფთა კაცთა პატივმცემელ, მლორავი, რომელ არა დააკლდის ცისკრის ლოცვათა სამ-ხრად და მწუხრად, ვითარ ტიბიკონი მოსცემდა წესსა ლოცვისასა. ამისთვის პატივი სცა ღმერთმან და მეუღლესა შემსგავსებული მოანიჭა, ლოცვისა, მარ-ხვისა და გლახაკთ მოწყალებისა, მო-ნასტერთა და ხატთა პატივის მოყვარე, ობოლთა და უღონოთა აღმზრდელი. მაშინ ბექამან დაიპყრა ქვეყანა ტაისის კარნითგან ძარნუ ქალაქამდის, სამხრე, აჭარა, შავშეთი, ძლარჯეთი, და უმრავ-ლესი ტაო, მაშლოვანი, ნიგალის ხევი, არტანუჯი, ათ-თორმეტნი უდაბნონი, ძოლა, ძარნიფორა, ორნივე არტანნი და მრავალნი სოფელნი ჯავახეთს. მართლის ცხოვრების 390, 412, 413.

მგრეთვე სარგის ჯაყელი იხსენება ხართლის ცხოვრებაში სინის ჯვარელად. სოლო თანწარჰყვა (მეფე ღვთისა) ნარგის სინის—ჯვარელი, ჯაყელი დიდად ნამსახური, რომელმან ჰქმნა ესეცა სათ-მოებანი, რამეთუ მბილისს ყოფნასა მე-ფისასა მოვიდა ელჩი ყანისა, ვითარმედ მეფესა მოვიდოდა, ხოლო პაპა სარგისს არ მივიდოდა, და არა სათნო უნდა ბრძანებაესე სარგისს და ეტყოდა მეფე გარე უკუნ ქცევასა, ხოლო იგი არა ერჩიდა... არამედ მოთუშკლან, ხაცვლად თქვენდა ვიყო და თუ დივრჩე თქვენთანა დავრჩე. ღაიმაღლა ესე მეფემან ეგზომ, რომელ ქვაბულიანი თემი ერთი სამც-ხეს და საყდარი ტბეთისა შავშეთის სა-მამულოდ უბოძა სიგლითა. 395.

ბარდა შენობაზედ ყოფლა ერთიანი ზედ წარწერებისა, რამდენმე აღგიოს ნაწყვეტ-ნაწყვეტი ზედ წარწერები სჩანს თუ დიდ საყდარზედ და თუ ეგეტერებ-ზედ, რომ სიტყვა არ იკრება, რადგან მტერთ ბევრჯერ დაურღვევიან და მისი მიმდევ წარწერილი ქვები შეკეთების დროს ველარ უბოვნინ. ნამტერევი ქვები მრავალი მოიძევა ზედ წარწერი-ლი, რომლებზედ ერთი ლექსი თუ იკით-ხება, მეორე აღარ გამოდის. ამისთანა დიდი ეკკლესიის დარღვეულ ტრაპეზში ჩაუტანებიათ წმიდა მარინეს ძეგლი, ერთ მხარეს ლომი მივარდნია და ნაწერიცა

აქვს მეორე მხარე კი აკლია, მათ არც ნაწერი იკითხება.

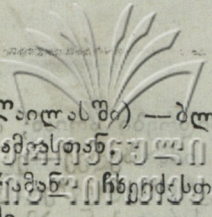
იქმნება ჩემი ეს და ამისთანა ჩამო-დგომილი გამოწერილივანი პატივცემულ წამკითხველთ ნამეტურად და უსარგებლო დროების დაკარგვად აღმოუჩნდეს, მაგ-რამ უნდა გიცოდეთ, რომ ჩვენ წინა-პართაგან დატოებული უკვდავი საუნჯე ამისთანა მონასტრებსა, ეკკლესიებსა და ციხე-კოშკებში არის დამარხული და ძველ ხელთ წერილ წიგნებში, რომელსაც მოგსთხრით და გამოვსჩხრკოთ იმდენი უფრო გავმდიდრდებით მეცნი-ერებითა და სიმხნესა, ძალს შევიმოსავთ და შევიმოსავთ ჩვენთ შთამამავალთა უ-ღვეველობასა.

შინ იცის, რამდენი წერილი და ზედ წარწერანი ჩვენ მახლობლად მყოფ ძველ შენობებზედ თვალებში შემოგვიჩივრია და ჩვენის დაუღვერობით ისინი უყუ-რადღებოთ დაკვიტოებია და ცხრა მთის იქითურებს კი გულის მოდგინეთ ვათე-ლიერებთ: მისურვებ, რომ ამისთანა კეთილ სასარგებლო საქმეს მიჰქცეოდეს ჯეროვანი ყურადღება არა ერთ ორ აღ-კლსა, არამედ ყოველ მხარეს ჩვენის საზოგადოებისაგან...

(დასასრული)

მიწე მესხე.

15 აგვისტოს.

მიღება და ეგზამენები მოსწავლე ქალ-ვაჟთა დაიყვება 20 აგვისტოს; სწავლა დაიწყება 3 სექტემბერს 1879 წ.

საყმაწვილო ბაღში მიიღებიან ბავშვები ორივე სქესისა, რომელნიც წლოვანებით 4-დან 7 წლისანი იქნებიან, შკოლაში კი—7 წლიდან 14 წლამდე.

ამ შკოლაში კურსის შესრულების შემდეგ შეუძლიანთ შევიდნენ ყველა სასწავლებლების 1, და 2 კლასებში.

(6—3)

გამოვიდა და ისეიღება „ბავშვების წიგნის ვაჭრობაში“, უ. ბრიკუროვის წიგნის მალაზიაში პირველ დასაწყისი კურსი რუსული ენისა მართველათვის,

შედგენილი

ბ. ძალანდარიშვილის მიერ.

მეექვსე გამოცემა, გადაწორებული და დამატებული,

იაკობ ზოგებაშვილისაგან.

ფასი ათი შაური

შინც ერთად იყიდეს არა ნაკლებ ოცი ეგზემპლარიცა, წიგნი დაეთმობა ცხრა შაურათ. შინც ორმოც-ათზე მეტს იყიდეს—ეგზემპლარი მიეცემა ორ აბაზათ.

(6—2)

პართული წარის სასწავლი

დეღანი

(პროზისი) სურათებით

შედ. ან. ჯუღელისაგან

გამოვიდა და ისეიღება შემდეგ აღვლებში:

თბილისს: ჩარკიანის, მართანოვის და ბრიკუროვის წიგნის მალაზიებში, მუთაისს: სასულიერო სასწავლებელში და ანტ. ლორთქიფანიძის ბიბლიოთეკაში,

სამეგრელოში: სასულიერო სასწავლებელში დ. სუჯუნას თოფურიძის ლუქანში და აბაშაში უფ. ანტ. ქაქელიასთან შკოლაში,

მზურგეთს: სასულიერო სასწავლებელში,

ხონში: უფ. ზალაგანიძესთან, ბორს: სასულიერო სასწავლებელში,

თელავს: სასულიერო სასწავლებელში და ხირსელოვის წიგნის მალაზიაში,

სიღნაღს: უფ. პ. ბალაშვილთან. ფასი ერთის ეგზემპლარიცა აბაზი.

(5—2)

გამოვიდა და ისეიღება

სახალხო სამეცხო წიგნი

კარაბაღინი

შედგენილი

მღ. დავით ლამაზიძისაგან.

გამოცემა პირველი.

ფასი გაგზავნით უყუდოთ ერთი მანეთი, ყლით ექვსი აბაზი.

წიგნის ყიდვა შეიძლება:

თბილისში — ჩარკიანის წიგნის მალაზიაში.

მუთაისში — სომონ ტერეძის მალაზიაში

ახალ-სენაკში — ბლალოჩინის სახორდასთან.

ზუგდიდში — ბლალოჩინ მიხ. მეუნარგასთან.

ლენხუმში (ლაილასში) — ბლალოჩინ ილარიონ ბერსაშვილთან — სახსრეში — შარაშვილთან — სასოფლო შკოლაში.

ბორში — პავლე ბურჯანაძესთან (სასულიერო სასწავლებელში).

შვირილოში — ბლალოჩინ დავით ლამაზიძესთან.

დაბარება შეიძლება თვითონ გამოცემლისაგან, მღ. დ. ლამაზიძისაგან (დ. შვირილიძემ), ამ აღრისით: В. м. Квирилы (Кут. губ.). Священнику Давиду Гамбашидзе. შინც ათ ეგზემპლარიცა მეტს დაიბარებს, მანეთზე ორი შაური დაეთმობა.

მოვიტანე დიდ-ძალი ფიცრები შიშვი-სა და ნაძვის ხეებისა კარების, ფანჯარებისა და იატაკებისათვის. სრულებით მშრალი ფიცრებია, ოთხი წლის დახერხული.

შისაც ამ ხის მასალის შეძენა ჰსურს შეუძლიან მიმართოს პრესნალის კუჩაზე-შუღინოვის სახლებში № 31; იკითხოს უფ. მალერთან ჩაქუტი.

„ბუბიაოზა“

ვლადიმო

აბაპი წამრთელისა

ის უიღება ჩარკიანის, მართანოვის და ბრიკუროვის წიგნის მალაზიებში, აგრევე უფ. შავერდოვის ბაზეთის სააგენტოში, ბუღეარზე.

ტელეგრაფი					მაზანდა					თფილისის სამაგურნალო				
რ. ბ. შ.	დ. ბ.	ს. ბ.	მ. ბ.	შ. ბ.	მ. ბ.	დ. ბ.	ს. ბ.	მ. ბ.	შ. ბ.	მ. ბ.	დ. ბ.	ს. ბ.	მ. ბ.	შ. ბ.
მფილისი	9 21	5 18	8 3	კაბ. 3.	კაბ. 3.	მფილისი	9 21	5 18	8 3	კაბ. 3.	კაბ. 3.	მფილისი	9 21	5 18
მცხეთა	10 11	6 27	85	44	44	მცხეთა	10 11	6 27	85	44	44	მცხეთა	10 11	6 27
ბორი	11 58	9 43	3	1 53	1 53	ბორი	11 58	9 43	3	1 53	1 53	ბორი	11 58	9 43
ხაშური	1 29	11 57	4 73	2 42	2 42	ხაშური	1 29	11 57	4 73	2 42	2 42	ხაშური	1 29	11 57
სურამი	1 44		4 90	2 61	2 61	სურამი	1 44		4 90	2 61	2 61	სურამი	1 44	
შვირილა	5 49		7 21	3 69	3 69	შვირილა	5 49		7 21	3 69	3 69	შვირილა	5 49	
რონი	6 57		8 44	4 31	4 31	რონი	6 57		8 44	4 31	4 31	რონი	6 57	
სამტრედია	7 51		9 66	4 93	4 93	სამტრედია	7 51		9 66	4 93	4 93	სამტრედია	7 51	
ახალ-სენაკი	8 43		10 71	5 47	5 47	ახალ-სენაკი	8 43		10 71	5 47	5 47	ახალ-სენაკი	8 43	
ფოთი	9 50		11 24	6 26	6 26	ფოთი	9 50		11 24	6 26	6 26	ფოთი	9 50	
შოთი	9 3					შოთი	9 3					შოთი	9 3	
ახალ-სენაკი	10 14		1 53	7 8	7 8	ახალ-სენაკი	10 14		1 53	7 8	7 8	ახალ-სენაკი	10 14	
სამტრედია	11 5		2 61	1 33	1 33	სამტრედია	11 5		2 61	1 33	1 33	სამტრედია	11 5	
რონი	12 13		3 84	1 97	1 97	რონი	12 13		3 84	1 97	1 97	რონი	12 13	
შვირილა	1 18	დამე.	5 3	2 56	2 56	შვირილა	1 18	დამე.	5 3	2 56	2 56	შვირილა	1 18	დამე.
სურამი	5 12		11 07	3 74	3 74	სურამი	5 12		11 07	3 74	3 74	სურამი	5 12	
ხაშური	5 39		1 37	7 51	3 84	ხაშური	5 39		1 37	7 51	3 84	ხაშური	5 39	
ბორი	7 5		4 89	24	4 73	ბორი	7 5		4 89	24	4 73	ბორი	7 5	
მცხეთა	8 50		6 59	11 39	5 82	მცხეთა	8 50		6 59	11 39	5 82	მცხეთა	8 50	
თფილისი	9 31		7 6	12 24	6 26	თფილისი	9 31		7 6	12 24	6 26	თფილისი	9 31	